Integrale Dorpsvisie

Lage Zwaluwe

Concept, 28 maart 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4
   Wat is de dorpsvisie? 4
   Het proces 5
2. Analyse en Inventarisatie 8
   Ontwikkeling van Lage Zwaluwe, van 1850 tot heden 8
   Voorzieningen 10
   Verkeer en bereikbaarheid in Lage Zwaluwe 11
   Natuur en groen in Lage Zwaluwe 12
3. Visiekaart 16
4. Levendig dorp 18
   Voorzieningen 18
   Dorpshart 19
   Recreatie & toerisme 20
5. Fijn wonen 22
   Wonen 22
   Inrichting 24
   Energietransitie 25
   Voorbereiden op klimaatverandering 25

6. Veilig en bereikbaar 27
Verkeer & parkeren **27**
Fiets- & wandelroutes **29**
7. Natuurlijk dorp 31
Huidige groenstructuren in Lage Zwaluwe **32**
Groen & natuur **32**
Vergroening **33**
Klimaatverandering en -adaptatie **33**
Buitengebied **34**
8. Samen leven 36
Ontmoeten **36**
Jongeren en ouderen **38**
9. Op weg naar uitvoering 39

1. Inleiding

Wat is de dorpsvisie?

In de dorpsvisie van Lage Zwaluwe worden vanuit de bewoners en de gemeente de belangrijkste vraagstukken, ambities en doelen voor de leefomgeving in en rondom het dorp beschreven. Hierbij kun je denken aan bijvoorbeeld bebouwing, wegen en water, maar ook aan de aanwezigheid van winkels, zorgvoorzieningen en ontspanningsplekken. Het gaat niet alleen over tastbare dingen, maar ook over de sociale en maatschappelijke aspecten van Lage Zwaluwe, hoe mensen met elkaar omgaan en betrokken worden bij het dorpsleven.

In november 2021 is voor de hele gemeente Drimmelen een omgevingsvisie vastgesteld. Dit is het toekomstbeeld dat aangeeft waar de gemeente voor staat en welke richting ze op wil gaan. Ook voor Lage Zwaluwe is in de omgevingsvisie gekeken naar hoe het dorp er in de toekomst uit moet zien.

Deze dorpsvisie Lage Zwaluwe is een uitwerking van die omgevingsvisie. In nauwe samenwerking met de bewoners is deze dorpsvisie opgesteld: hoe ervaren de bewoners hun dorp en wat vinden zij belangrijk? Het eindproduct is een uitwerking van de wensen van de bewoners waar op hoofdlijnen ook rekening is gehouden met het gemeentelijke beleidskader. Op bepaalde aspecten is de wens van de bewoners niet precies hetzelfde als het (wettelijk) beleidskader van de gemeente. Dat hebben we dan ook op die manier opgeschreven in de dorpsvisie, zodat duidelijk is waar sprake is van een gezamenlijke visie en waar de verschillen zitten. Samen met het beleid van de gemeente is de dorpsvisie een richtinggevend document die nadruk legt op de wenselijkheid van ontwikkelingen in het dorp. De haalbaarheid van die wensen is op hoofdlijnen meegenomen maar dient in vele gevallen nog verder onderzocht te worden.

Deze dorpsvisie geeft dus op hoofdlijnen de toekomstrichting van Lage Zwaluwe weer, maar is geen plan voor uitvoering of projecten. Het is wel een startpunt voor uitwerking plannen en een uitnodiging voor initiatiefnemers om plannen vorm te geven. Het geeft zoeklocaties aan en geen exacte, afgebakende locaties. Zodra een ontwikkeling uitgewerkt gaat worden, zal ook onderzocht moeten worden of het haalbaar, betaalbaar en realiseerbaar is. Het kan ook dat sommige wensen uiteindelijk niet, anders of later gerealiseerd worden. In hoofdstuk 9 ‘Op weg naar de uitvoering” geven we een doorkijk naar wat de vervolgstappen zijn.

Het proces

Stap 1: Voorbereidende (bewoners)gesprekken

Met de kerngroep[1] en andere betrokkenen is in een aantal gespreksrondes een proces uitgedacht om de belangrijke onderwerpen die spelen in het dorp te verkennen en de onderwerpen voor het gesprek in het dorp te bepalen en uit te kunnen vragen. Bij het opstellen van de dorpsvisie is dit bepaalde proces stapsgewijs toegepast.

Stap 2: Inventarisatie & analyse

Er is een inventarisatie gedaan van Lage Zwaluwe, met als doel het dorp met de huidige kenmerken en waarden te leren kennen. Inzicht in het verkrijgen van het bestaande beleid van de gemeente is hiervan ook een onderdeel geweest. Het plangebied voor deze dorpsvisie, Lage Zwaluwe en zijn direct omliggende buitengebied hebben we in kaart gebracht. Ook de voor het dorp belangrijke onderwerpen uit het bestaande beleid (denk aan omgevingsvisie, coalitieakkoord, Economische nota Drimmelen, Integraal groenbeleidsplan Drimmelen en woningprogramma 2030) zijn geanalyseerd.

Stap 3: Enquête

Via een enquête in het dorp zijn de belangrijkste onderwerpen, wensen en zorgen met betrekking tot het dorp in kaart gebracht. Deze is door middel van verschillende communicatietools breed uitgezet in het dorp met als resultaat dat meer dan 800 bewoners uit het dorp deze in hebben gevuld. Uit de resultaten van de enquête bleek dat het behouden en versterken van het voorzieningenaanbod verreweg als meest belangrijke onderwerp wordt gezien onder bewoners. In combinatie met de woningvoorraad werd daarnaast ook veel belang gehecht aan het waarborgen van groen en (verkeers)veiligheid in het dorp. Op sociaal vlak zijn het betrekken van jongeren en de betrokkenheid van de gemeente met het dorp primaire aandachtspunten onder bewoners van Lage Zwaluwe. Het ontwikkelen van een dorpshart is ook een grote wens binnen Lage Zwaluwe.

[1] De kerngroep bestaat uit de projectgroep (interne adviseurs van de gemeente) en de werkgroep (een groep betrokken dorpsbewoners bij het gehele proces)

Stap 4: Themasessies

Uit de enquête zijn vijf thema's naar voren gekomen. Tijdens twee themasessies zijn de thema's uit de enquête verder besproken in gespreksrondes met de dorpsbewoners. Hierbij werden de bewoners verdeeld over vijf themakamers:

1. Levendig dorp
2. Fijn Wonen
3. Veilig en Bereikbaar
4. Natuurlijk dorp
5. Samen Leven

De resultaten van dit proces hebben we verwerkt in de dorpsvisie.

De thema's die tijdens deze participatierondes aan bod kwamen, worden aan de hand van een themakaart en een tekstuele toelichting per hoofdstuk belicht in de dorpsvisie. Per thema wordt het huidige beleid en de resultaten van de enquête toegelicht samen met de belangrijkste conclusies, wensen en toekomstbeelden uit de themasessies. Er wordt vervolgens in de dorpsvisie toegelicht hoe deze punten aan een toekomstige Lage Zwaluwe bijdragen waar zowel de bewoners als de gemeente nog trotser op kunnen zijn!

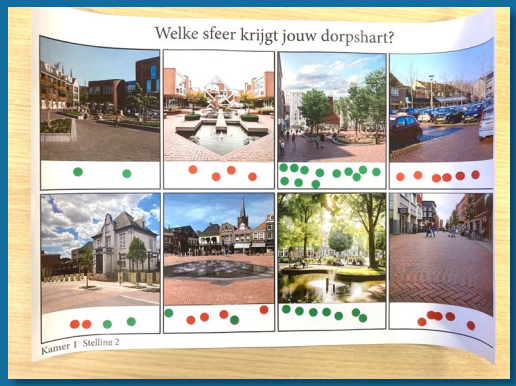

Figuur 1. Hoe ziet een levendig dorp eruit?

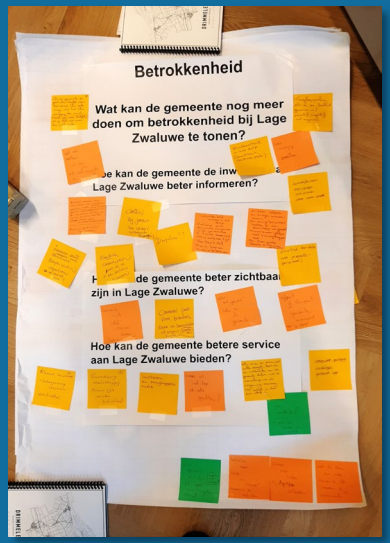

Figuur 2. Hoe wil je betroken worden?

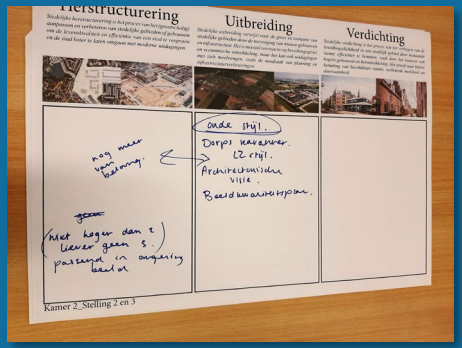

Figuur 3. Hoe moet het dorp groeien?

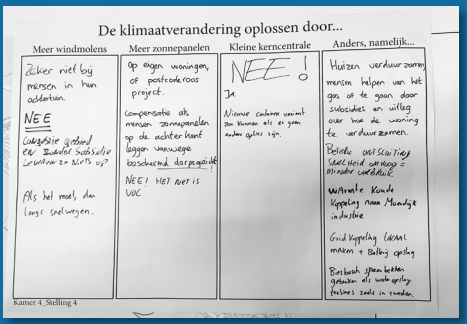

Figuur 4. Hoe moet klimaatverandering in het dorp aangepakt worden?

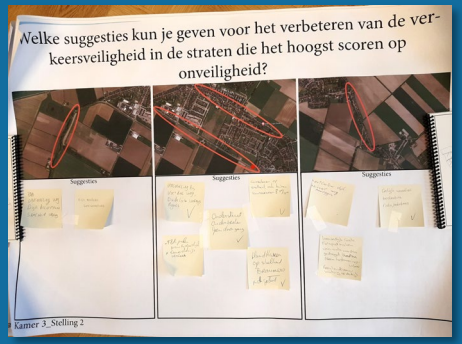

Figuur 5. Hoe kan het dorp verkeersveiliger worden?

Stap 5: Omgevingstafel

Aan de hand van de input van de enquête en de twee themasessies is een concept dorpsvisie opgesteld. Tijdens een omgevingstafel is samen met de kerngroep en andere relevante beleidsadviseurs van de gemeente Drimmelen de haalbaarheid op hoofdlijnen besproken en getoetst. Aan de hand daarvan is de dorpsvisie bijgeschaafd op een aantal aspecten die onhaalbaar bleken te zijn door bijvoorbeeld landelijke regelgeving. Er dienen nog wel haalbaarheidsstudies gedaan te worden als daadwerkelijk aan uitvoering wordt gewerkt. Denk hierbij onder andere aan het onderzoeken van milieueffecten bij het realiseren van plannen.

Het resultaat hiervan is vervolgens in een derde en laatste sessie bij de bewoners teruggekoppeld.

2. Analyse en Inventarisatie

Ontwikkeling van Lage Zwaluwe, van 1850 tot heden

De eerste structurele bebouwing in Lage Zwaluwe waarbij sprake was van kernvorming ontstond rond de middeleeuwen in de nabijheid van de huidige haven. Na 1900 zorgde de groeiende bevolking voor meer ontwikkelingen op de lintbebouwing gecentreerd op de huidige Kerkstraat, Nieuwlandsedijk en Flierstraat. Vanaf 1950 ontstond er een kerkdorp ontwikkeling rondom de Protestantse kerk. Tijdens de watersnoodramp van 1953 werd Lage Zwaluwe hard getroffen. Als gevolg van het ontwerp van het Deltaplan was minder vrees voor overstromingen en ontstond meer uitbreiding buiten de oudere lintvormige structuur. Hierdoor beschikt Lage Zwaluwe nu over een herkenbare bebouwde kom, gecentreerd op de binnenhaven en afgebakend door de oude lintbebouwing en de Oude Weg (figuur 6).

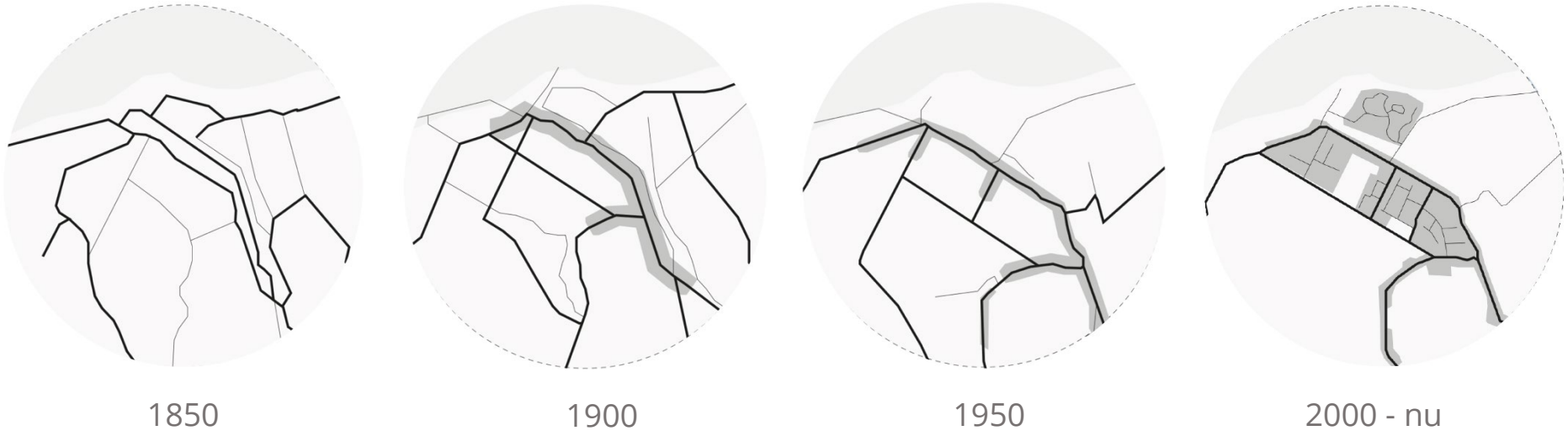

Figuur 6. Ontwikkeling van de structuur van Lage Zwaluwe van 1850 tot nu

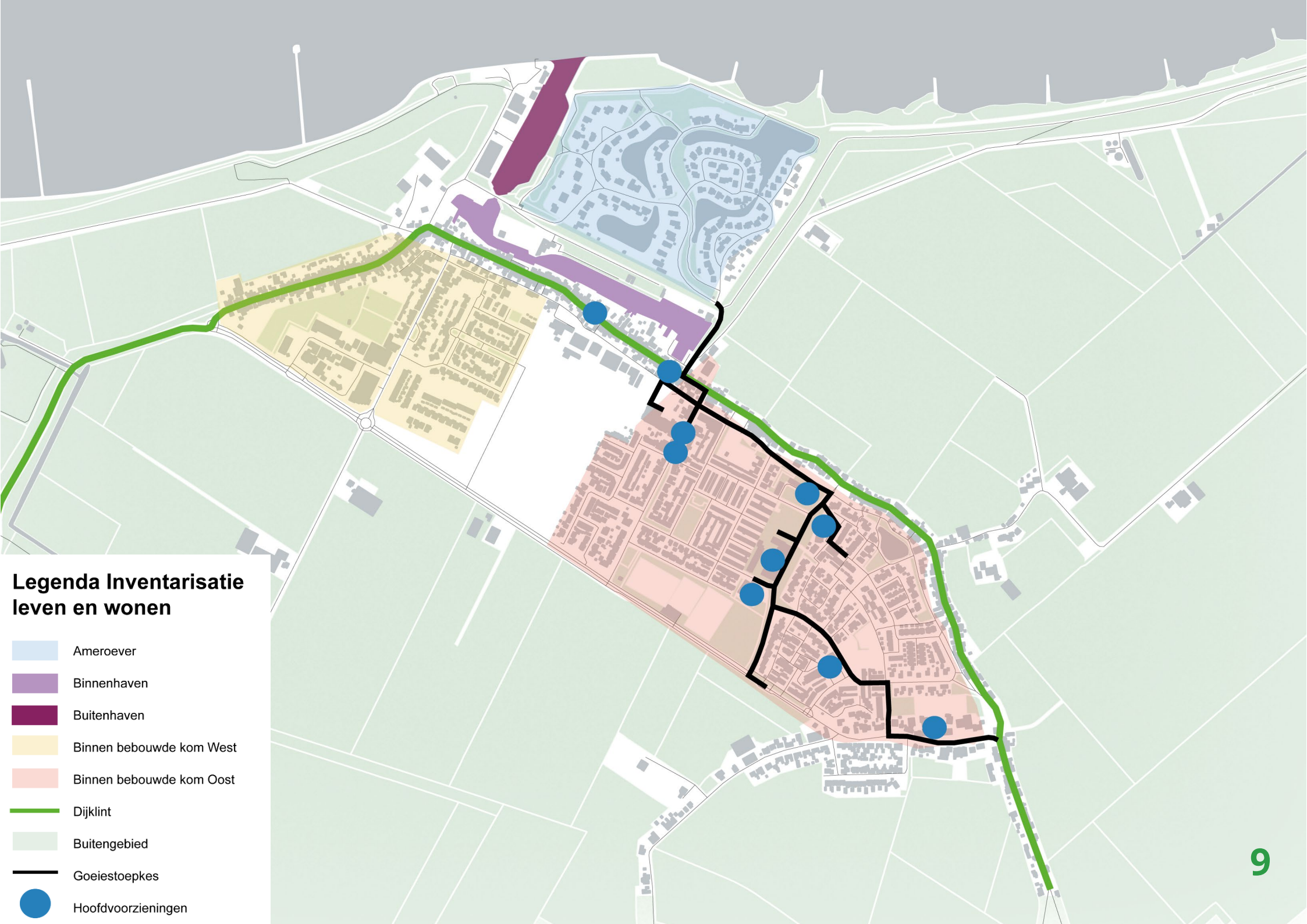
Legenda Inventarisatie leven en wonen
Ameroever
Binnenhaven
Buitenhaven
Binnen bebouwde kom West
Binnen bebouwde kom Oost
Dijklint
Buitengebied
Goeiestoepkes
Hoofdvoorzieningen

Voorzieningen

In Lage Zwaluwe liggen horeca, recreatie en hoofdvoorzieningen. Horecagelegenheden zijn voornamelijk gecentreerd op en rondom het oude dijklint en de haven (figuur 7). Deze maken goed gebruik van het karakter van het dorp. Recreatievoorzieningen in Lage Zwaluwe hangen nauw samen met groen en water en zijn als gevolg daarvan grotendeels georiënteerd op het buitengebied en aan de randen van de bebouwde kom gesitueerd (figuur 8). De Winput is een belangrijke recreatieve locatie voor de inwoners van Lage Zwaluwe en de haven heeft een aantrekkingskracht voor toeristen. De hoofdvoorzieningen die voorzien in basisbehoeften zoals een huisarts of apotheek, zijn daarentegen meer gelegen in de bebouwde kom van Lage Zwaluwe (figuur 9). Om bereikbaarheid van hoofdvoorzieningen te versterken, met name voor ouderen en mensen met mobiliteitsproblemen, loopt door de Zuidoostelijke helft van het dorp de “Goeie Stoepkesroute” (zie kaart pagina 9 “Inventarisatie leven en wonen”). Deze route verbindt de belangrijkste hoofdvoorzieningen binnen het dorp met elkaar. Denk hierbij aan huisartsen, apotheken, tandartsen, supermarkten, winkels, bibliotheken en dergelijke. Aan deze voetpaden worden hogere eisen gesteld dan aan andere voetpaden.

Figuur 7. Horeca

Figuur 8. Recreatie, sport en vrije tijd

Figuur 9. Hoofdvoorzieningen

Verkeer en bereikbaarheid in Lage Zwaluwe

De verkeersstructuur in Lage Zwaluwe is grotendeels onder te verdelen in drie types. De hoofdstructuur, de zogenaamde *primaire verkeersstructuur*, waarop (zwaar) verkeer door het dorp rijdt om naar een andere bestemming te komen. Lage Zwaluwe wordt in het westen via de Binnenmoerdijksebaan, Dirk de Botsdijk en oude weg aan de A16 verbonden en in het oosten met name via Loonsedijk, Gaete en Horenhilsedijk aan de andere kernen in de gemeente Drimmelen verbonden. Aan beide uiteinden van het dorp bevindt zich een hoofdtoegang (figuur 10). De *secundaire verkeersstructuur* verbindt het dorp met zijn omliggende buitengebied. Hoewel Lage Zwaluwe van oorsprong een straatdorp is, is de historische straat waarop de lintbebouwing is ontwikkeld niet de primaire verkeersroute meer (figuur 11). De *tertiaire verkeersstructuur* bevindt zich binnen de dorpsgrenzen zelf: afgelegde afstanden zijn korter en er is meer gebruik van kleine en langzamere vervoersmiddelen (figuur 12).

Figuur 10. Primair verkeer

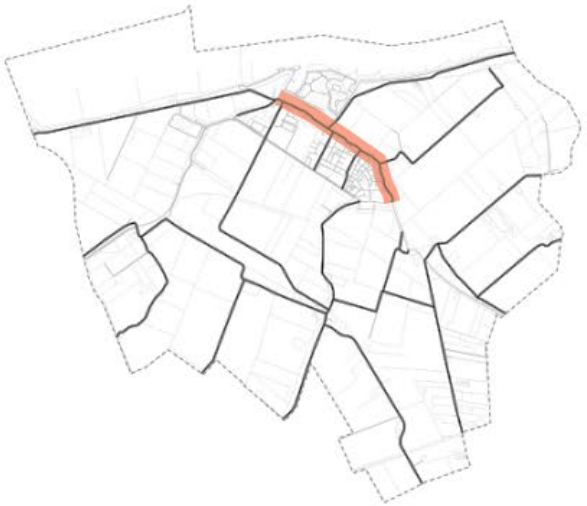

Figuur 11. Secundair verkeer

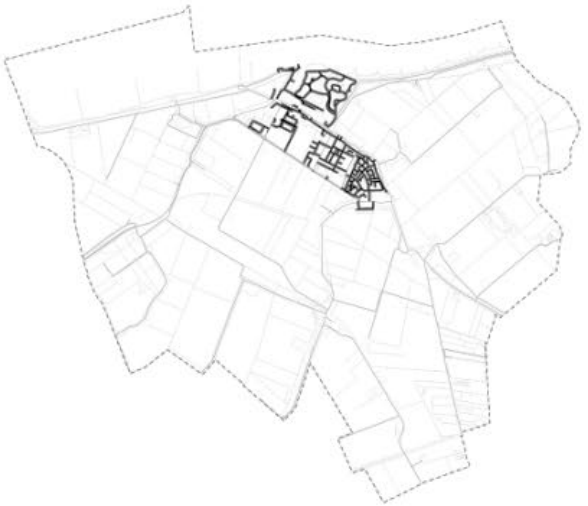

Figuur 12. Tertiair verkeer

Lage Zwaluwe heeft een recreatieve fietsroute langs het water en door het landschap. Een gedeelte van het fietsnetwerk gaat over het oude dijklint waar de ruimte '*shared space'* (meerdere vormen van transport) is (figuur 13). Door de meer frequente filevorming op de snelweg zoeken er meer auto's vanuit de A16 afslag een sluiproute over de primaire verkeerstructuur van Lage Zwaluwe (figuur 14). Dit heeft ook het gevolg dat er in toenemende mate verkeersoverlast op de dijklinten wordt ervaren. Lage Zwaluwe is goed bereikbaar, met name met het treinstation net over de dorpsgrens. Opmerkelijk hierbij is dat er via de Streeplandsedijk voor fietsers ook een directe aansluiting is op het treinstation (figuur 15). Deze heeft geen gescheiden fietspad, maar er is wel een fietsenstalling aanwezig en de maximale snelheid is 30 km/h. Gevaarlijke situaties op het gebied van verkeer ontstaat voornamelijk op locaties waar verschillende verkeersstructuren bij elkaar komen. Er zijn overigens veel kansen voor het koppelen van vormen van transport bij het treinstation.

Figuur 13. Fietsnetwerk en "shared space"

Figuur 14. Afslag A16 Snelweg

Figuur 15. Treinstation & spoorlijn

Natuur en groen in Lage Zwaluwe

De dichte, historische bebouwing aan de oude dijklinten van Lage Zwaluwe heeft ervoor gezorgd dat de Kerkstraat, Nieuwlandsedijk en Flierstraat niet voorzien zijn van een groene structuur in de straten. Hierdoor is het behoud van het bestaande kleinschalig groen en de uitzichten op het buitengebied voor deze straten van grote waarde. Het dorp beschikt nu over twee groene hoofdstructuren: een loopt langs Het Plantsoen en De Groenedijk en de andere rondom de Oude Weg. In de woonwijken kunnen wel bomen en groenstroken gevonden worden. De woonwijk Ameroever is ruim van opzet met veel groen en water. Bij De Ganshoeksingel en St. Johannes de Doperkerk staan grote bomen die het straatbeeld vergroenen en als herkenningspunt meegenomen worden in de dorpsvisie. De oever en wateren rondom de haven vallen onder het Natuur Netwerk Brabant. Dit zijn de aaneengesloten natuurgebieden die liggen door de provincie Noord-Brabant. Door het dorp kunnen verspreide groengebieden gevonden worden, deze bestaan voornamelijk uit: Speelvelden, volkstuinen, begraafplaatsen, vijvers en singels.

Legenda Inventarisatie
natuur en groen
Natuur Netwerk Brabant
Groengebieden
Zichtlijnen buitengebied

0
100
200m
GROEN DOORTREKKEN
P
P
DOORTREKKEN BEVERPAD
P
RICHTING DE GAETE
15

Legenda Dorpsvisie Lage Zwaluwe

3. Visiekaart

Deze visiekaart biedt in één oogopslag een overzicht van de wensen en toekomstige mogelijke ontwikkelingen. Het vormt een totaalbeeld voor de gewenste toekomst van Lage Zwaluwe, waarin alle belangrijke thema's samenkomen. De diverse thema's en onderwerpen worden uitgebreider toegelicht in de dorpsvisie.

0
100
200m

Legenda Thema 1: Levendig dorp

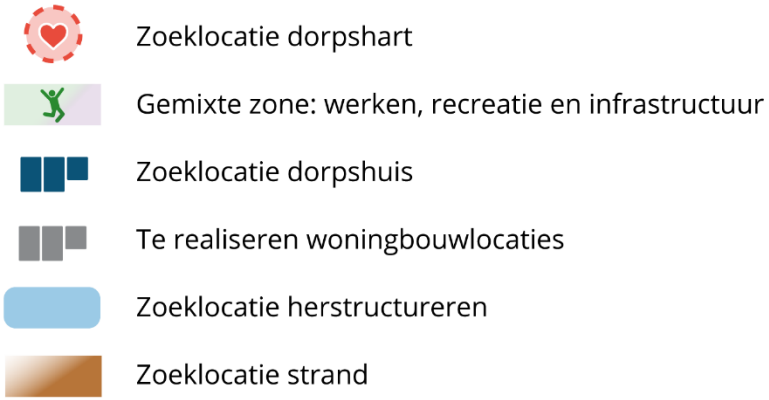

4. Levendig dorp

In de toekomst heeft Lage Zwaluwe een bruisend dorpshart centraal in het dorp, waar mensen samenkomen. Een mix aan goede voorzieningen draagt bij aan de levendigheid van het dorp. Een versterkte connectie met het water opent extra mogelijkheden voor recreatie, zowel voor jong als oud.

Voorzieningen

In de toekomst blijft het dorp voorzien van voldoende faciliteiten voor de bewoners. Een mix van horeca, winkels, ontmoetingsplekken, speelruimte en maatschappelijke voorzieningen draagt bij aan een leefbaar dorp. Een voldoende en goed bereikbaar aanbod van parkeergelegenheid is hierbij van belang. Veel van deze functies zijn al aanwezig in het dorp. Door het bundelen en herstructureren van deze voorzieningen ontstaan er kansen voor de ontwikkeling van een echt dorpshart. Lage Zwaluwe is een dorp voor zowel jong en oud met een geschikt voorzieningenaanbod voor alle doelgroepen. Wel wordt hierbij aandacht gegeven aan de demografische ontwikkeling van het dorp: vergrijzing. In de dorpsvisie wordt met name bereikbaarheid voor ouderen behouden en versterkt.

Hierop aansluitend heeft Lage Zwaluwe voornamelijk behoefte aan het behouden van maatschappelijke voorzieningen. Naar aanleiding van de themasessies is de voorkeur nadrukkelijk uitgegaan naar het plaatsen van een dorpshuis in of rondom het centrale dorpshart. De locatie (rondom) Den Domp is ook aangegeven als herstructureringslocatie. Hierbij is het naast behouden/toevoegen van maatschappelijke functies ook denkbaar dat andere functies (zoals wonen) hier de ruimte krijgen.

Het bestemmingsplan Lage Zwaluwe West en de geplande Willibrorduslocatie en Olmhof zullen in de komende jaren voor meer dan 150 nieuwe woningen zorgen. Dit draagt bij aan een sterkere gemeenschap en het behoud van de voorzieningen. Het gebied tussen de Amer en Flierstraat biedt mogelijkheden voor uitbreiding van recreatieve mogelijkheden in het dorp. Het realiseren van een strandje aan de Amer vervult een langgekoesterde wens. Dit gebied kan zich vormen tot een overgangszone van bebouwde omgeving rond de haven, het bedrijventerrein Louisepolder en Flierstraat, naar speel- en recreatievoorzieningen centraal in het gebied en uiteindelijk naar de meer natuurlijke omgeving van de dijk, water, het strandje en de polder.

Dorpshart

Het realiseren van een levendig dorpshart ten zuiden van de Onderstraat is misschien wel de meest genoemde wens van de inwoners van Lage Zwaluwe. Deze dorpsvisie omarmt het idee van een dorpshart met een ontmoetingsplein met een open sfeer en een variatie aan functies, waardoor het een bruisende ontmoetingsplek wordt voor de gemeenschap. De toevoeging van een dorpsplein kan bijdragen aan het versterken van sociale verbindingen tussen dorpsbewoners. Een dorpshuis in het dorpshart verstevigt de centrale ontmoetingsplek als hart van het levendig dorp. In de zoektocht naar hoe dit centrale dorpshart vorm gaat krijgen, moeten we oog hebben voor bestaande functies en de haalbaarheid van toekomstig gewenste functies die tijdens de themasessies zijn geïnventariseerd. Tijdens de themasessies kwamen met name de volgende functies naar voren die niet mogen ontbreken in het dorpshart:

- Horeca/terrasjes
- Bouwmarkt
- Bakker
- Slager
- Drogist
- Speelfaciliteiten voor kinderen

Het toekomstige dorpshuis is een verbindende plek waar individuen en organisaties hun eigen invulling aan kunnen geven. Een muziek- of feestzaal, een ruimte voor danslessen en speelruimtes voor bridge of biljart zijn voorbeelden die zijn benoemd. Qua inrichting hebben bewoners duidelijk gemaakt dat hun voorkeur uitgaat naar een open plein die omringd wordt door een mix van functies met veel water, schaduw en groen. Goede toegankelijkheid voor mensen en hulpdiensten wordt als een belangrijke voorwaarde aangehouden.

Deze beoogde ontwikkelingen sluiten aan bij de ambities uit de Omgevingsvisie Drimmelen en de doelen gesteld in deel A van de Economische Nota Drimmelen 2021. Voor Lage Zwaluwe geldt dat we de potentie in beeld gaan brengen voor Lage Zwaluwe als groeikern. Met de gunstige ligging is er perspectief op het gebied van bereikbaarheid en werkgelegenheid. Bij een groeikern hoort een voorzienend centrum, waarbij uitbreiding van dagelijks aanbod wenselijk is.

Recreatie & toerisme

Het gebied tussen de Amer en Flierstraat geeft mogelijkheden voor extra recreatie en toerisme. Door dit gebied beter te benutten, wordt de band met de Biesbosch en de Amer versterkt, wat bijdraagt aan de herkenbare identiteit van het dorp. Een wandelroute door het groen en over de dijk sluit aan bij de wens voor meer verbinding met de natuur en het water. Een herinrichting van het gebied langs het water tot een mix van natuur en recreatie opent mogelijkheden voor meer activiteiten en ontmoetingen in dit fraaie stukje Lage Zwaluwe.

Het ontwikkelen van dit recreatiegebied is een investering in de kwaliteit van leven voor de bewoners. Door gezamenlijk te werken aan deze bijzondere plek kunnen we voldoen aan de wensen van de inwoners van Lage Zwaluwe. Om de parkeerdruk in het dorp te verminderen wordt er ook gezocht naar een geschikte plek om de vervoersmiddelen van toeristen en boottrailers te kunnen parkeren. Daarnaast ziet de gemeente kansen voor bedrijvigheid aan de haven en in de Louisepolder.
Het gebied vraagt om een doordachte aanpak op basis van deze dorpsvisie, maar biedt zeker kansen voor de toekomst van Lage Zwaluwe.

0
100
200m
VERPLAATSEN BEDRIJVEN BUITENGEBIED
VERPLAATSEN VOETBALVERENIGING

Legenda Thema 2: Fijn wonen

Kansrijke locaties revitaliseren

Zoeklocatie herstructureren

Zoeklocatie woningbouw inbreiding

Zoeklocatie woningbouw uitbreiding

Te realiseren woningbouwlocaties

Zoeklocatie dorpshart

5. Fijn wonen

Er is in de toekomst een goed gemixt aanbod van woningen voor iedereen, maar het is ook belangrijk dat het groen, de straten en de bebouwing van goede kwaliteit zijn om prettig te kunnen wonen in Lage Zwaluwe.

Wonen

Voor een goed gemixt woongebied is het vooral belangrijk dat aandacht is voor senioren, starters en/of jongeren. Nieuwe woningen moeten betaalbaar zijn. Ook het realiseren van groene woonwijken en kindvriendelijke woonwijken staan hoog in het vaandel. We willen de band tussen bewoners versterken en ervoor zorgen dat iedereen kan sporten, spelen en ontspannen. In Lage Zwaluwe willen we vooral bestaande gebieden binnen de dorpsgrenzen gebruiken om nieuwe huizen te bouwen. Er zijn in het dorp een aantal woningbouwprojecten die al in uitvoering zijn of uitgevoerd gaan worden. De gewenste toevoeging van 150 woningen vanuit het gemeentelijke *Programma Wonen 2030* wordt hiermee voor de komende tijd gerealiseerd. Dit neemt niet weg dat, door aanhoudende woonbehoefte, ook al in de komende jaren onderzocht moet worden waar woningen gebouwd kunnen worden. Vanuit het zorgvuldig gebruiken van beschikbare ruimte gaat de voorkeur hiervoor in eerste instantie uit naar locaties binnen het dorp.

Er zijn in de dorpsvisie nog vijf zoekgebieden aangewezen in het dorp die als kansrijk worden gezien voor mogelijke woningbouwlocaties op lange termijn. Op volgorde van onze prioriteit zijn dat de volgende locaties:

1. **Dorpshart:** Het dorpshart van Lage Zwaluwe is ook meegenomen als herstructurerend[2] zoekgebied voor wonen. In dit gebied wordt uitgegaan van een gevarieerde mix aan functies. Winkels kunnen zich vestigen op de begane grond met woningen (voor starters en/of senioren) op de bovenverdiepingen.
2. **Sportvelden Voetbalvereniging Zwaluwe.** Het verplaatsen van de sportvelden naar het zuiden, richting de tennislocatie, zou op de lange termijn een optie kunnen zijn.
3. **Zuidzijde Den Domp.** Het gaat hierbij om relatief klein gebied: een *"straatje erbij".*
4. **Bedrijventerrein De Zwingel.** De gemeente Drimmelen kiest in de economische visie nadrukkelijk voor een focus op het faciliteren van lokaal ondernemerschap en bedrijvigheid. Dit draagt bij aan de leefbaarheid, levendigheid, het verenigingsleven en de sociale verbinding. Om onze lokale (groeiende) bedrijven te kunnen blijven faciliteren moeten we ons bedrijventerreinareaal uitbreiden. In de Economische Nota Drimmelen 2021 lichtte het bestuur van de gemeente toe dat er voor bestaande bedrijventerreinen de voorkeur uitgaat naar revitalisering[3] van die gebieden, kansen voor kleinschalig uitbreiding van bedrijventerrein voor lokaal ondernemerschap wordt hierbij ook behouden. Bewoners geven aan dat ze verplaatsing van het bedrijventerrein ten behoeve van woningbouw juist wel denkbaar vinden. Voor de lange termijn wordt het gebied aan de Oude Weg en de Kruisstraat (aan de overkant van het bestaande bedrijventerrein) beoogd als potentiële verplaatsingslocatie.
5. **Zoekgebied uitbreiding Zuidrand.** Hierbij dient uiteraard wel rekening te worden gehouden met de agrarische belangen die spelen in het gebied.

Een uitgangspunt hierbij is wel dat het dorpskarakter van Lage Zwaluwe behouden blijft en waar mogelijk wordt versterkt. Denk daarbij aan bouwen met aandacht voor natuur, klimaatverandering en het behouden van beschermde gezichten en zichtlijnen.

[2] Het herinrichten van een gebied met mogelijke verandering van vorm en functie.
[3] Het weer op gang brengen of nieuw leven inblazen van bestaande functies.

Inrichting

Het realiseren van een aantrekkelijk, goed bereikbaar en open dorpshart staat hoog op de verlanglijst bij inwoners van Lage Zwaluwe. Het doel is om kansen te bieden voor vernieuwing en uitbreiding en tegelijkertijd het lokale karakter te behouden. De huidige velden van Voetbalvereniging Zwaluwe zouden wellicht een goede plek kunnen zijn voor toekomstige ontwikkelingen, waarbij de voetbalvelden naar het zuiden verplaatst kunnen worden. Een dergelijke ontwikkeling zou voor de bestaande omliggende woningen ook voor een vitaler en rustiger leefmilieu zorgen.

Ook het opknappen of verplaatsen van bestaande bedrijfs- en centrumlocaties kan mogelijkheden bieden voor het verbeteren of toevoegen van woon- en werkplekken. Een hiervan is het bedrijventerrein De Zwingel. De bewoners en het gemeentebestuur verschillen hierbij van perspectief aangezien het gemeentebestuur de focus hierbij wel legt op het revitaliseren van het terrein boven verplaatsen. Op de lange termijn worden de kansen voor verplaatsing en herontwikkeling (tot woningbouw bijvoorbeeld) wel onderzocht. Bij nieuwbouwprojecten of eventuele herstructureringen willen bewoners van Lage Zwaluwe en de gemeente Drimmelen zich inzetten voorklimaatbestendig bouwen, zodat het dorp voorbereid is op veranderingen in het klimaat. Meer concreet betekent dit dat woningbouwlocaties worden onderzocht en toegepast met het principe "water en bodem sturend" als uitgangspunt. Denk hierbij aan niet meer bouwen op plaatsen die we later nodig kunnen hebben voor het bergen van water.

Tijdens de themasessies is bijvoorbeeld de wens uitgesproken om woningen te bouwen op de Louisepolder. Dit is niet meegenomen in de dorpsvisie, omdat de Provincie Noord-Brabant en het Waterschap aangaven dat bouwen op deze plek niet mogelijk is. Klimaatadaptieve maatregelen zoals groene daken en waterdoorlatende verharding, drainage of andere wateropvang worden meegenomen bij de aangewezen locaties voor herstructurering of nieuwbouw. Een belangrijke waarde voor de bewoners blijft daarbij wel een nette bestrating, goede verlichting en betaalbaarheid.

Energietransitie

In januari 2022 heeft Gemeente Drimmelen haar ambities voor de energietransitie uitgesproken. In de Transitievisie Warmte is het doel gesteld om 20% van de bestaande bebouwing in de gemeente aardgasvrij te maken. Deze warmte-aanpak zal ook in Lage Zwaluwe gevolgen hebben. Denk hierbij aan het verduurzamen van bestaande huizen door het installeren van zonnepanelen en extra isolatie. Bewoners zouden minder regels rondom het plaatsen van zonnepanelen willen. Bewoners van Lage Zwaluwe hebben laten weten het belang hiervan in te zien en staan klaar om samen met de gemeente aan de slag te gaan. Het beperken en eerlijk verdelen van kosten zijn hierbij belangrijke waarden voor de bewoners.

Voorbereiden op klimaatverandering

Naast wateroverlast zal Lage Zwaluwe in de komende jaren steeds meer te maken hebben met bodemdaling en verzakking als gevolg van klimaatverandering. Het dorp is namelijk op (grotendeels) kleigronden gebouwd en is daardoor gevoelig voor uitdroging. Diverse woningen in Lage Zwaluwe hebben een beperkte fundering. Het is dus van belang om te zorgen dat mensen in veilige woningen wonen. In de dorpsvisie worden maatregelen opgenomen om klimaatverandering zoveel mogelijk te beperken, door onder andere meer groen aan te leggen, water te bufferen en grondwaterstanden te verhogen. We moeten daarnaast ook mensen actief informeren over de risico’s van klimaatverandering (met name funderingsschade) en onderzoek doen. Door op dorpsniveau tijdig kennis en bewustzijn op te bouwen zal het makkelijker worden om benodigde acties te ondernemen ter waarborging van het leefmilieu in Lage Zwaluwe.

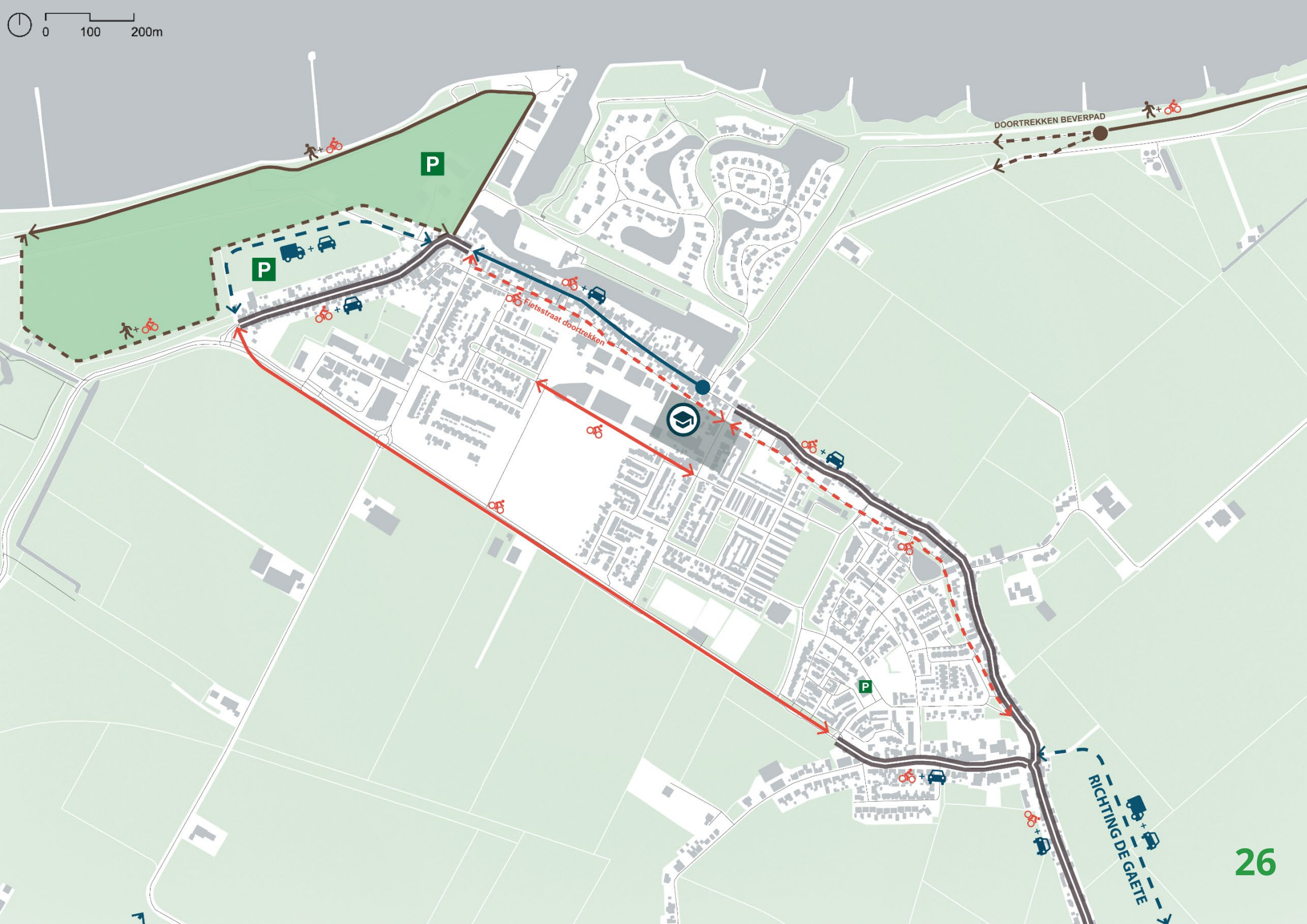
0
100
200m
P
P
DOORTREKKEN BEVERPAD
Fietsstraat doortrekken
P
RICHTING DE GAETE
26

Legenda Thema 3: Veilig en Bereikbaar

Vrijliggend fietspad

Fietsstraat (doortrekken)

Autostraat, met fietssuggestiestroken

Huidige wandel- en fietsroute

Doortrekken wandel- en fietsroute

Omleiden (groot) verkeer

Eenrichtingsverkeer auto, met fietssuggestiestroken

(Groene) parkeerplaatsen

Zoekgebied verkeersoplossingen school

6. Veilig en bereikbaar

De straten van Lage Zwaluwe staan onder druk. Vooral de oude dorpslinten vragen om aandacht vanwege de hoge parkeerdruk en de behoefte aan verbetering van de verkeersveiligheid. Op een aantal locaties in het dorp komen verkeersstromen met verschillende richtingen bij elkaar. Deze verschillen in snelheid en richting kunnen voor onveilige situaties zorgen.

Verkeer & parkeren

Aandacht voor verkeersveiligheid is erg belangrijk is voor Lage Zwaluwe. Hierbij zijn Gaete, Oudeweg, Dirk de Botsdijk, Onderstraat, Loonsedijk en het kruispunt Flierstraat-Nieuwlandsedijk aangewezen als de meest onveilige locaties in het dorp. Een belangrijke wens is om de veiligheid in het dorp te verbeteren. Ook parkeerknelpunten moeten worden aangepakt.

In de themasessies zijn onder ander de volgende suggesties naar voren gekomen:

- Een parkeerterrein aanleggen voor botentrailers nabij de haven.
- Het toevoegen van een parkeerstrook voor trailers en auto’s rondom de Zwaluwsedijk.
- Het aanleggen van een rondweg achter de Flierstraat.
- Het omleggen van (groot) verkeer richting De Gaete.
- Een knip in de Onderstraat aanbrengen: geen doorgaand verkeer.

In programma 2. Openbare Ruimte van het coalitieakkoord gemeente Drimmelen 2022 – 2026 heeft de gemeente de wens uitgesproken om te investeren in de infrastructuur van de dorpen, zodat deze beter bereikbaar en verkeersveilig blijven. Het behouden van de groene uitstraling van de omgeving is daarbij belangrijk.

Specifiek is er in het akkoord de optie benoemd om een volwaardige rondweg bij de Flierstraat aan te leggen om zo de haven in Lage Zwaluwe beter bereikbaar te maken. De ontsluiting van de Louisepolder zou vervolgens verbonden kunnen worden aan de kansen voor ontwikkeling van water, recreatie en ondernemen.

Meer bedrijvigheid (naast recreatie) op deze locatie is echter niet wenselijk vanuit de bewoners. Een beoogd resultaat van de rondweg zou zijn dat de Flierstraat ontlast wordt van zwaar verkeer en toeristisch sluipverkeer. Verder wordt ook de mogelijkheid onderzocht om ten zuiden van Lage Zwaluwe een omleiding richting Gaete aan te leggen om de Loonsedijk te ontlasten van zwaar- en sluipverkeer.

Hierbij is het belangrijk om groot- en landbouwverkeer te beperken en parkeeroverlast actief aan te pakken.

Een belangrijke maatregel voor meer verkeersveiligheid is het verbeteren van de fietsroutes in en om het dorp. Ook het scheiden van auto's, fietsers en voetgangers, en het verbeteren van de straten, dragen bij aan de veiligheid. Het behouden van de historische uitstraling van dijkwegen zoals Flierstraat, Nieuwlandsedijk, Kerkstraat en Dorpstraat vraagt extra aandacht. We zoeken naar mogelijkheden om de fiets een prominentere plaats te geven langs de weg, waarbij de auto meer rekening houdt met andere weggebruikers. Het instellen van eenrichtingsverkeer op de Nieuwlandsedijk kan ook bijdragen aan een veiligere situatie.

In de dorpsvisie wordt voorgesteld om groot verkeer buiten het smalle bebouwingslint te houden door middel van twee omleidingen bij beide ingangen van Lage Zwaluwe. Dit draagt niet alleen bij aan de verkeersveiligheid in die gebieden, maar verbetert ook de bereikbaarheid. Om overlast van recreatieverkeer en zoekverkeer te verminderen wordt in de nieuwe gemengde zone langs de Amer gezocht naar een geschikte parkeerlocatie voor (water)toeristen en hun boottrailers. Sluipverkeer door het dorp wordt aangepakt door verkeer op de Nieuwlandsedijk tot eenrichtingsverkeer te verminderen. Voor bewoners van de nieuwe woonwijken worden voldoende parkeermogelijkheden gepland. Voor de historische linten zoals de Flierstraat wordt onderzocht of parkeren aan de achterzijde van de woningen een oplossing biedt, wat wellicht goed te combineren is met een omleiding voor verkeer.

Fiets- & wandelroutes

Als aanvulling op het genoemde verkeers- en parkeerbeleid bestaat de wens om in Lage Zwaluwe meer te investeren in fiets- en wandelroutes. De belangrijkste fietspaden worden in het centrum van het dorp met elkaar verbonden door de aanleg van een vrij liggend fietspad tussen de school en de nieuwe woonwijk De Biezen. Op de lange termijn zal deze verbinding, in lijn met de herstructureringslocaties en het plan voor een nieuw dorpshart, bijdragen aan de toegankelijkheid en levendigheid van het Dorpshart. Om de connectie met de Biesbosch en omliggende dorpen te bevorderen, wordt er gewerkt aan het verbeteren van fiets- en wandelroutes langs de Amerweg, het Beverpad en de Zwaluwsedijk.

0
100
200m
GROEN DOORTREKKEN
P
P
GROEN BARRIÈRE
P

Legenda Thema 4: Natuurlijk dorp

- Zoeklocatie woningbouw uitbreiding
- Gemixte zone: werken, recreatie en infrastructuur
- Groene daken en gevels
- Groene tuinen
- Wateropvang
- Zoeklocatie park
- Groene wandelroute
- Verbinden groen
- Groene barrière langs hoofdweg
- Wateropvang / meer
- Biodiversiteit bevorderen
- Speeltuinen in het groen
- (Groene) parkeerplaatsen
- Behouden zichtlijnen buitengebied

7. Natuurlijk dorp

Bewoners van Lage Zwaluwe waarderen hun dorp om de dijken, de rivier en de landelijke omgeving. Het groene karakter is een belangrijke reden om in dit dorp te willen (blijven) wonen.

Huidige groenstructuren in Lage Zwaluwe

Bij het opstellen van de dorpsvisie is het Integraal groenbeleidsplan van de gemeente Drimmelen als basis aangehouden voor de ontwikkeling van groen in Lage Zwaluwe. In dat beleidsplan zijn de groenstructuren van het dorp in kaart gebracht en zijn er op bepaalde locaties verbeteringen voorgesteld. In het groenbeleidsplan worden een reeks straten aangewezen als potentiële verbeteringslocaties. Dit zijn: de Oude Weg, Doctor Schaepmanstraat, Dokter Dooremansstraat en de verbinding Koning Gustaaf Adolfstraat - Pastoor van Hooijdonklaan. Deze verbindingen zijn ook in bovenstaande visiekaart weergegeven. In deze dorpsvisie hebben we daar nog een aantal ambities aan toegevoegd.

Groen & natuur

De rivier, het landelijke karakter en de natuur rondom het dorp zijn kenmerken die zowel door de gemeente Drimmelen als haar inwoners in Lage Zwaluwe hoog gewaardeerd worden. Deze kenmerken willen we ook gaan versterken. Naar aanleiding hiervan heeft de gemeente in programma 3 van het coalitieakkoord Drimmelen 2022 – 2026 met name de visie gesteld om een (groene) kop aan de haven van Lage Zwaluwe te ontwikkelen om een mooi uitkijkpunt op de Biesbosch te creëren.

Vanuit deze ambitie wordt er in de dorpsvisie de ontwikkeling van een groen recreatiegebied tussen de Biesboschweg, Flierstraat en Zwaluwsedijk meegenomen. Vanuit het bestuur van de Gemeente Drimmelen is de wens (coalitieakkoord) om op deze locatie een uitkijktoren te realiseren. Naast een uitkijkpunt komen hier ook diverse functies zoals speelvoorzieningen, recreatiemogelijkheden en wateropvang. Dit gebied zal worden verrijkt met wandelroutes die het dorp, de rivier en de Biesbosch dichter bij elkaar brengen. Binnen het dorp zelf zal verbindend en structurerend groen worden aangelegd om de biodiversiteit, het comfort en de uitstraling in Lage Zwaluwe te versterken, met diverse zoeklocaties voor mogelijke parken en speeltuinen. Deze locaties zijn aangeduid op de kaart “Natuurlijk Dorp” onder de term "potentiële locaties park".

Vergroening

Het toevoegen van meer groen en bomen in de straten, zowel in nieuwe als bestaande gebieden, is een manier om het dorp aangenamer te maken en te helpen tegen stijgende temperaturen. Dit idee, gesteund door zowel bewoners als de gemeente, moedigt mensen aan om meer buiten te zijn en elkaar te ontmoeten. Ook willen we graag extra groen toevoegen langs de wegen die verschillende groene gebieden met elkaar verbinden. We onderzoeken de mogelijkheid om kleine dorpsbosjes in het dorp aan te leggen. Deze bosjes zouden het leuker maken om rond te wandelen en buiten te spelen, zowel voor jong als oud, en ze zullen ook meer verschillende planten en dieren aantrekken.

Klimaatverandering en -adaptatie

In de dorpsvisie wordt ook aandacht besteed aan klimaatverandering en -adaptatie. Hierbij zijn de kaarten van de Klimaateffectatlas en de Klimaatanalyse Drimmelen gebruikt waarin klimaatveranderingsgevoelige gebieden zijn aangewezen. Het uitgangspunt hierbij is dat we wateroverlast, hittestress, overstromingen en verdroging in de toekomst willen voorkomen. We weten dat als we deze klimaateffecten niet aanpakken, dit een negatief effect zal hebben op de leefbaarheid in Lage Zwaluwe.

Met name de verhoogde kans op wateroverlast is voor Lage Zwaluwe een belangrijke factor. In de huidige situatie zouden er bij een zware regenbui (die eens in honderd jaar voorkomt) al snel grote delen van het dorp onder water komen te liggen. Om deze reden wordt het bodem-watersysteem een doorslaggevende rol gegeven bij de inrichting van ontwikkellocaties die in de dorpsvisie zijn aangewezen.

Om het risico op en de mate van wateroverlast, bodemdaling en eventuele hittestress te verminderen wordt er in Lage Zwaluwe meer wateropvang gerealiseerd. Hiervoor worden watergangen verbreed, locaties aangewezen voor wateropslag en wordt de infiltratiecapaciteit vergroot. Deze maatregelen worden gecombineerd met groenvoorzieningen en het aanleggen van speciale parkeerplaatsen met doorlatende verharding. In de aangewezen uitbreidingszone buiten de randen van Lage Zwaluwe zal natuur inclusief en klimaatbestendig bouwen als uitgangspunt nagestreefd worden. Nieuwe gebouwen krijgen bijvoorbeeld (indien mogelijk) groene daken en gevels, verharding wordt zo veel mogelijk beperkt en er worden waar mogelijk plekken gereserveerd voor wateropvang. Bewoners zijn bereid zelf ook te werken aan kleine klimaatbestendige oplossingen bij hun woning, zoals tegels uit de tuin en groen planten, een regenton plaatsen in de tuin en groene gevels aanleggen. De gemeente moet daarin wel faciliteren.

Buitengebied

Om ervoor te zorgen dat het groene en landelijke karakter van Lage Zwaluwe behouden blijft, zelfs bij mogelijke uitbreidingen, wordt er langs de Oude Weg een groene barrière beoogd. Deze barrière helpt het groen en de dorpsuitstraling te behouden door als een soort bescherming te dienen tegen nieuwbouw. Tegelijkertijd moet er rekening worden gehouden met het behouden van belangrijke uitzichten op het landschap. Vanuit de omgevingsvisie is er de wens dat het ontwikkelen van extra voorzieningen in Lage Zwaluwe niet ten koste gaat van de natuur en/of agrarische gebieden. Om deze reden wordt er in de dorpsvisie vanuit het principe gewerkt dat er pas na inbreiden met oog voor het landelijk gebied buiten de dorpsgrenzen gebouwd wordt. De wandelroute Beverpad wordt verlengd en verder verbonden met het dorp.

0
100
200m

Legenda Thema 5: Samen leven

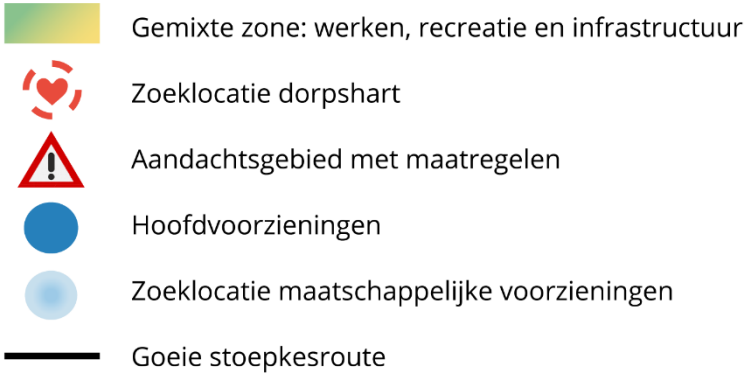

8. Samen leven

Lage Zwaluwe is er voor al haar inwoners, jong en oud, of je hier nu bent geboren en getogen of een nieuwkomer bent. Om samen te leven zijn er naast activiteiten en de juiste woningen ook plekken nodig waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Veiligheid en basisvoorzieningen zorgen ervoor dat zowel jong als oud in het dorp kunnen blijven wonen.

Ontmoeten

Om het gevoel van samenleven te vergroten, wordt er extra aandacht besteed aan nieuwe ontmoetingsplekken. Op deze manier wordt de sociale samenhang in het dorp versterkt, waardoor mensen elkaar vaker kunnen ontmoeten. Deze ontmoetingsplekken kunnen variëren van pleintjes (in het dorpshart) tot speeltuinen en parken (dorpsbosjes en speelnatuur), evenals gebouwen zoals een dorpshuis of ontmoetingsplek. Het is de bedoeling dat zowel jong als oud meer mogelijkheden krijgen om elkaar te ontmoeten. Door het strandje, de recreatiezone en de versterking van de haven kunnen er ook meer activiteiten worden georganiseerd voor jongeren in het dorp. Hierdoor krijgen bewoners meer plekken en mogelijkheden om leuke activiteiten te ondernemen. De in de dorpsvisie beoogde ontmoetingslocaties zijn met name het te ontwikkelen dorpshart en de groene recreatiezone in de Louisepolder.

In het geval dat de zoeklocaties voor het dorpshuis in het dorpshart niet haalbaar blijken te zijn, beschikt Lage Zwaluwe ook over bestaande locaties zoals Sporthal Rietgors en Den Domp. Dit zijn kansrijke locaties voor een vernieuwende impuls of voor het combineren van verschillende functies. Meer activiteiten in het dorp zijn gewenst. Deze zijn echter wel afhankelijk van vrijwilligers vanuit Lage Zwaluwe, maar ook de wet- en regelgeving rondom (evenementen)vergunningen in Gemeente Drimmelen.

Sociale Veiligheid

We geven extra aandacht aan locaties waar er door overlast het gevoel van onveiligheid in het dorp heerst. Met name rondom het toekomstige dorpshart, Voetbalvereniging Zwaluwe en de Louisepolder is veel overlast. Door deze plekken opnieuw in te richten, meer verlichting toe te voegen en/of beter toezicht te houden, kan het gevoel van veiligheid worden vergroot. Het is belangrijk dat elke inwoner zich veilig voelt en vrij door het dorp kan bewegen. Door meer activiteiten en nieuwe ontmoetingsplaatsen voor alle leeftijdsgroepen toe te voegen, kunnen overlast en onbegrip tussen verschillende groepen worden verminderd. Vooral het nieuw te creëren gebied langs de Amer en bij de haven verdient extra aandacht om het voor iedereen aantrekkelijk te maken. Bij het uitwerken van het groene recreatiegebied wordt er op gelet dat deze bereikbaar is voor hulpdiensten zoals brandweer of ambulances.

Verder wordt samenwerking versterkt tussen bewoners, politie, BOA’s en wijkagenten zodat meldingen sneller en meer effectief worden opgevolgd. Er is behoefte aan een aanspreekpunt en duidelijkheid waar meldingen gedaan kunnen worden, zodat overlast goed in beeld komt en voldoende opgepakt kan worden. We moedigen mensen in het dorp aan om meldingen te doen en hun gegevens achter te laten zodat een terugkoppeling gedaan kan worden. Bij de themakamer Samen Leven is er ook het tekort aan straatverlichting als aandachtspunt voor de dorpsvisie benoemd. Met betrekking tot het benaderen van overlast vanuit jongeren zullen in het dorp meer stappen gezet worden om de behoeftes van deze doelgroep te vervullen en deze te betrekken bij het leven van Lage Zwaluwe, onder andere door inzet van jeugdmedewerkers.

Jongeren en ouderen

Bewoners van Lage Zwaluwe hebben in de themakamers het doel gesteld om het aanbod activiteiten, voorzieningen en ontmoetingsplekken voor jongeren in het dorp uit te breiden, vooral voor de leeftijdsgroep van 12 tot 18 jaar. Hierbij worden jongeren actief betrokken om mee te denken over deze ontwikkeling.

In lijn met de verantwoordelijkheid van de gemeente Drimmelen en de wensen van bewoners in Lage Zwaluwe, is extra aandacht gevraagd voor het behouden (en indien mogelijk uit te breiden) van het aanbod basisvoorzieningen zoals de huisarts en een apotheek in het eigen dorp. Men streeft ernaar het bestaande aanbod te behouden en indien mogelijk uit te breiden. Nieuwe gezondheidsvoorzieningen kunnen wellicht gecombineerd worden met andere maatschappelijke functies. Door dit ook in de nabijheid van ouderenwoningen te realiseren, wordt gewerkt aan meer zelfstandig wonen en leven voor ouderen. Het doel is een leefbaar woongebied op een comfortabele loopafstand van belangrijke zorg- en maatschappelijke voorzieningen. Om de bereikbaarheid van hoofdvoorzieningen te verbeteren is de Goeie Stoepkesroute gewaarborgd in de dorpsvisie, op de langere termijn is het kansrijk om via deze route de connectie leggen met toekomstige dorpshart. De herstructureringslocaties en zoekgebieden voor woningen bieden mogelijkheden hiervoor. Wat betreft het openbaar vervoer worden afwegingen gemaakt om met name ouderen in staat te stellen om 's avonds en in het weekend te reizen.

9. Op weg naar uitvoering

Deze dorpsvisie schetst het toekomstbeeld voor Lage Zwaluwe naar 2040 en verder. Het geeft richting aan de belangrijkste wensen en keuzes van het dorp en de gemeente. De dorpsvisie wordt meegenomen in de actualisatie van de omgevingsvisie gemeente Drimmelen. Na vaststelling van de dorpsvisie zal de gemeente met behulp van een uitvoeringsprogramma concreet verder aan slag gaan met de uitwerking van deze dorpsvisie.

Hierover moet het bestuur besluiten. In zo'n uitvoeringsprogramma beschrijven we per thema welke opgaven er zijn, hoe deze onderling samenhangen en werken we de opgaven verder uit. Onder andere: wat is er nodig voor de opgave, wie hebben we hierbij nodig, met wie moeten we samenwerken, hoe betalen we dit, wie kan dit doen? De gemeente is niet alleen aan zet. Daarbij is de dorpsvisie ook een uitnodiging tot initiatief voor partijen en geldt deze visie als een afwegingskader voor initiatieven. Daarnaast moeten initiatieven vanzelfsprekend ook aan andere wet- en regelgeving worden getoetst. Bewoners blijven een actieve rol spelen in de uitvoering van deze dorpsvisie.

In de tussentijd is de gemeente al gestart met enkele projecten. Zoals het verlengen van het Beverpad, het opstellen van een verkeerscirculatieplan, een onderzoek naar de mogelijkheid van een strandje.

Met het oog op toekomstige groei, demografische ontwikkelingen en veranderende klimaatomstandigheden gaan we de mogelijkheden voor bijvoorbeeld het ontwikkelen van een nieuw dorpshart en de zoeklocaties voor woningbouw onderzoeken. Het voorzieningenaanbod van Lage Zwaluwe is op peil, de ambitie hierbij is het behouden en zo mogelijk versterken van dit voorzieningenaanbod. Dit wordt gedaan door voorzieningen te clusteren. Verkeersstromen worden waar mogelijk omgeleid en er wordt rekening gehouden met sociale veiligheid. Het groene karakter van Lage Zwaluwe wordt behouden en versterkt door de ontwikkeling van een groene recreatiezone nabij de Louisepolder en het aanleggen van nieuw, structurerend groen binnen het dorp. Er worden nieuwe ontmoetingsplekken gecreëerd en de gemeente en bewoners blijven nauw samenwerken zodat Lage Zwaluwe (ook in de toekomst) een fijn dorp blijft om te wonen!